

G ú n y n e v e k .

A k a s z á r n y á b ó l .

Úgy is írhatnám „katonáék“; de ez helytelen utánzata a biróék, tanítóék, korcsmárosék, stb. ilyféle népiesen használt kifejezéseknek. A nép azt mondja „katonaságnál“, a kaputos ember katonáéknál-t emleget csupa népieskedésből; holott az *-ék* alapjában véve valamely családot jelent.

Nos, itt a katonaságnál, hol minduntalan ilyeneket mond a jámbor magyar legény: *mündung, sulterung, abfürolás, mondur, gëvér-szijj*, stb., néha jó magyar szavakat is hall az ember. Persze, ezek a gúny és a pajkosság szüleményei.

A *regrutát* még *suba, csirke, bundás, zöldhasú* elnevezésekkel is illetik. Egy év múlva *atyamester* lesz. Ha első gyakorlatra vonul

be az ember, hát *vén harcos, öreg csatár* vagy *agg plenkler* név illeti meg. A második gyakorlatnál *hős atya, öreg vendég* a nevünk és a harmadiknál már *vén szentség* vagyunk.

A huszár *kapcsos*-nak (csatosnak, pocsettakerülőnek) csúfolja a bakát; emez meg *parádés kocsis*-nak szólítja a zsinóros ruhás huszárt. A honvéd azelőtt katona számba se ment, csak most hívják őket *hordár ezred*-nek (a számozott sipka miatt); a honvédbaka meg éppen csak *paprikacsősz* (e csúfnév még azon időből való, mikor vörös nadrágban járt).

A szekeresz: *csihi* vagy *zsidó huszár* (Kocsis-regement), néhol *kindrusz-huszár*; a pék: *lisetkukac*; a hidász: *vakond, sírásó* vagy *dónaujéger*; a sanitát: *dögész*; a bosnyák: *s—li hordó*; a mondurdepébeli: *poroló palca, milica, molypusztító*; a cseh katona: *cseszták*.

Ezredek csúfnevei: A 6. *csesztí*-, a 26. *mulya*- (Manula parancsnokról), a 32. *csirkefogó*- (fővárosi), a 44. *rosseb*- (általános somogyi káromkodás: „a roseb (rossz seb) égyen még!“), a 71. *drótos regiment* (tótok) és a Molinári-ezred: *halál-ezred* (a fekete hajtókáról).

Ha már az egyenruhánál tartunk, hát megírom, hogy a „privadíner“: *kutyamosó*, a pénzügyőr: *spinótbakter*. A budapesti postakocsisokat így csúfolják:

— Muszka! Hol a Király-uca? vagy

— Király-uca, bableves.

(Az egyszeri kocsis elvesztette a Király-u.-ban az egyik kocsi-kereket, s szomorúságában azt kérdezte: „Hol a Király-uca?“)

Az omnibusz-kocsis szörnyen haragszik, ha az kiáltják föl neki:

„Gyere le, Jancsi!“

Befejezésül ide teszünk még néhány kaszárnyai szót:

k o m i s z : kenyér.

c s i r k e : kadét.

ő r e g : kapitány.

p i p a : kanál.

v i k s z : fénymáz.

a s s z o n y : puska.

a p á m : esztendő katona.

f e l e s é g : kard, panganét.

m a g y a r o r s á g i : elemózsia.

k o m a : egyidős katona.

b u k s z a : erszény.

s z a b a d s á g : áristom.

JENŐ SÁNDOR.